עִסָּה בְּיוֹם טוֹב שֶׁל פֶּסַח, (ה) (יד) לֹא יִקָּרֵא שֵׁם לַחַלָּה עַד שֶׁתֵּאָפֶה, שֶׁאִם יִקָּרֵא לָהּ שֵׁם (טו) אֵינוֹ רַשַּׁאי (ו) לֶאֱפוֹתָהּ, וְאִם יַנִּיחֶנָּה כָּךְ (טז) תַּחְמִיץ, (יז) וְאֵינוֹ רַשַּׁאי (ז) לְשָׁרְפָהּ בְּיוֹם טוֹב. ד[ז]וְאִם שָׁכַח וְקָרָא לָהּ שֵׁם, (יח) יִטְילֶנָּה (ח) (יט) לְצוֹנֵן וְיִמְנָעֶנָּה מִלְּהַחְמִיץ. הַגָּהָ: (כ) וְאִם יֵשׁ כֹּהֵן (ט) [ט] קָטָן שֶׁלֹּא רָאָה קֶרִי (כא) אוֹ גָּדוֹל (י) שָׁטָבַל לְקֶרְיוֹ, מֻתָּרִים לֶאֱפוֹת הַחַלָּה בִּשְׁבִילוֹ (טור). וְיֵשׁ אוֹמְרִים (כב) שֶׁאֵין מַאֲכִילִין חַלָּה בַּזְּמַן הַזֶּה לְשׁוּם (יא) כֹּהֵן (מהר״י וויל (סי׳ קנג)). יֵשׁ אוֹמְרִים דְּמֻתָּר (כג) בְּיוֹם טוֹב לָלוּשׁ (יב) פָּחוֹת מִכַּשִּׁעוּר כְּדֵי לְפַטֵּר עַצְמוֹ מִן הַחַלָּה (ר״ן ריש פרק אלו עוברין (יג. ד״ה ר׳ אליעזר)):

ד הרא״ש שם (פ״ג סי׳ ו) בְּשֵׁם רַבֵּנוּ חַיִּם (מה. תוד״ה תטיל).

**תנח** מִצְוָה לָלוּשׁ הַמַּצָּה בְּעֶרֶב פֶּסַח. וּבוֹ סָעִיף אֶחָד:

**א** (א) אנוֹהֲגִים שֶׁלֹּא לָלוּשׁ (ב) מַצַּת מִצְוָה בְּעֶרֶב פֶּסַח (ג) עַד אַחַר

א טור בְּשֵׁם אֲבִי הָעֶזְרִי (סי׳ תנב) עַל פִּי הַיְרוּשַׁלְמִי (פרק ב ה״ד).

## בֵּאֵר הַיטֵב

עַיִן שָׁם. וְאִם לֹא הָיָה בָּהּ כְּשִׁעוּר וְאִם כֵּן בְּעֶרֶב יוֹם טוֹב לֹא הָיָה חַיָּב בְּחַלָּה כְּלָל אֶלָּא דְּבְיוֹם טוֹב עַל יְדֵי צְרוּף נִתְחַיְּבוּ, וַדַּאי דְּיִפְרִישׁ מִמֶּנָּה בְּיוֹם טוֹב]: **ב** (ה) לֹא יִקָּרֵא. אֶלָּא יִקָּרֵאנָּה קוּכִי״ן בִּלְשׁוֹן אַשְׁכְּנַז. מֲהַרִי״ל (מנהגים הל׳ חלה). וְנִרְאֶה לִי דְּלֵיכָּא קְפִידָה אֶלָּא כְּשֶׁבְּעָלִיו קוֹרֵא לָהּ שֵׁם, אֲבָל בְּאַחֵר אַף עַל פִּי שֶׁקּוֹרֵא לָהּ שֵׁם לֵית לַן בָּהּ, דְּאֵין לוֹ רְשׁוּת לִתְרֹם. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ד): (ו) לֶאֱפוֹתָהּ. שֶׁאֵין שׁוֹרְפִין קָדָשִׁים בְּיוֹם טוֹב: (ז) לְשָׁרְפָהּ. וְכָתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ד) וְצָרִיךְ עִיּוּן אִם יֵשׁ לִסְמֹךְ עַל זֶה בַּזְּמַן הַזֶּה שֶׁגַּם הַצּוֹנְנִין שֶׁעוֹמְדִים מֵעֵט בַּבַּיִת מִתְחַמְּמִין עַיֵּן שָׁם. וְהַחֹק יַעֲקֹב (ס״ק יא) מַתִּיר בְּפִשְׁיטוּת. [וּפָרֵשׁ חָדָשׁ סֵיָם וּמִתְחַמְּמִין קְצָת וְיַחֲלִיפֵם. וְעַיֵּן יוֹרֶה דֵּעָה סִימָן ל״ו (סט״ו)]: (ח) יִטְילֶנָּה. פָּחוֹת מִכַּשֶּׁעָה שְׁנִים. דַּרְכֵי מֹשֶׁה (נתיב ה ח״ג). וְכָתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ז) פֵּרוּשׁ דְּאָמְרִינַן מִסְתָּמָא לֹא רָאָה קֶרִי, אֲבָל אִי יָדְעִינַן דְּרָאָה קֶרִי אֲפִלּוּ הוּא בֶּן תִּשַּׁע אֲפִלּוּ הָכִי אֵינוֹ טָמֵא לְקֶרְיוֹ עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְאִשְׁתְּמִיטְתֵּהּ לֵיהּ סוּגְיָא דְּשַׁ״ס רֵישׁ פֶּרֶק בְּנוֹת כּוּתִים (נדה לב:) וְהָרַמְבַּ״ם לְהֶדְיָא פֶּרֶק ה׳ מֵהִלְכוֹת אֲבוֹת הַטֻּמְאָה (ה״ב), דְּפָחוֹת מִבֶּן תֵּשַׁע אֲפִלּוּ שָׁכַב אֵצֶל אִשָּׁה וְרָאָה קֶרִי אֵינוֹ מְטַמֵּאהּ. חֹק יַעֲקֹב (ס״ק יב): (י) שָׁטָבַל. נִרְאֶה לִי דְּאִם רָאָה אַחַר כָּךְ מַיִם חַלּוּקִים אוֹ עֲכוּרִים טָמֵא, לָכֵן יֹאכַל תְּכֶף אַחַר הַטְּבִילָה וְלֹא יָטִיל מַיִם בֵּינְתַיִם, וְעַיֵּן סִימָן תר״ו (סק״ח). מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ח): (יא) כֹּהֵן. שֶׁאֵין מְחַזִּיקִין אוֹתוֹ בְּכֹהֵן וַדַּאי נִתְחַלֵּל. רַשַּׁ״ל (ים של שלמה ב״ק פ״ה סי״ב לה) וּמַהֲרַי״ל (שם). וְעַיֵּן בְּשֵׁ״ךְ יוֹרֶה דֵּעָה סִימָן שכ״ב (סק״ט) שֶׁכָּתַב שֶׁבְּפֶסַח נוֹהֲגִין לְתֵן לְכֹהֵן קָטָן מֵה שֶׁאֵין כֵּן בְּכָל הַשָּׁנָה, וְעַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ט) הַטַּעַם. וּבְמַדְיְנוֹת אֵלּוּ רְאִיתִי לִנְהֹג לִשְׁרֹף הַחַלָּה בְּלֹא בְּעֶרֶב פֶּסַח אוֹ בְּחֹל הַמּוֹעֵד, וּבְיוֹם טוֹב אֵינוֹ קוֹרֵא שֵׁם עַד אַחַר אֲפִיָּה שֶׁהִיא הֵיוֹתֵר נָכוֹן. חֹק יַעֲקֹב (סק״ט סוף): (יב) פָּחוֹת. וְכָתַב הַשּׁ״ז (סק״ז), וְתוּ

## שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ב [ט] קָטָן. עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וְעַיֵּן בִּשְׁבוּת יַעֲקֹב חֵלֶק א׳ סִימָן כ״ב שֶׁהָרַב מַהֲרַי״ל בֶּן הַגְּאוֹן בַּעַל הַמַּחֲבֹר שַׁעַר אֶפְרַיִם כָּתַב לְיַשֵּׁב דִּבְרֵי הַמָּגֵן אַבְרָהָם, וְהוּא זַ״ל חָזַר וְהֵשִׁיב לוֹ שְׁדָבָרָיו בְּחֹק יַעֲקֹב (ס״ק יב) וּבְסֵפֶר חֹק יוֹסֵף (ס״ק יא) דְּחָה דִּבְרֵי הַשְּׁבוּת

(ס״ק) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ד): (מ) פְּשׁוּט: (מא) אֲחֵרוֹנִים: (מב) גְּמָרָא (מו:): (נ) בֵּית יוֹסֵף (ד״ה הלש עיסה) בְּשֵׁם הָרא״ש (פ״ג סי׳ ו): (נא) חֹק יַעֲקֹב (ס״ק יב) וּשְׁאָרֵי אֲחֵרוֹנִים, דְּלֹא כְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״ז): (נב) אֲחֵרוֹנִים: (נג) כַּמָּה אֲחֵרוֹנִים: (נד) מָגֵן אַבְרָהָם

רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁהִיא מַעֲשֶׂה שֶׁלֹּא הָפְרַשׁ עֲדַיִן חַלָּתָהּ מִמֶּנָּה: **ב** (יד) לֹא יִקָּרֵא שֵׁם. רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁאִם רוֹצֶה לְהַפְרִישׁ עוּגָה קְטַנָּה לְחַלָּה, צָרִיךְ לְזַהֵר שֶׁלֹּא יִקְרָא לָהּ שֵׁם חַלָּה קֹדֶם אֲפִיָּתָהּ, (טו) אֶלָּא יִקָּרֵאנָּה עוּגָה אוֹ מַצָּה, [וְגַם שֶׁלֹּא יִהְיֶה בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ שֶׁתְּחוּל עָלֶיהָ קְדֻשַּׁת חַלָּה עַד אַחַר אֲפִיָּתָהּ, דִּקְדֻשַּׁת תְּרוּמוֹת וּמַעַשְׂרוֹת הוּא עַל יְדֵי דִּבּוּר אוֹ מַחֲשָׁבָה לְבַד, כַּמְבֹאָר בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ יוֹרֶה דֵּעָה סִימָן ל״א (סט״ו)]. (טז) תַּחְמִיץ. בְּשֶׁלֹּא אָפָה סְתָם וְאַחַר כָּךְ יַפְרִישׁ מַצָּה אַחַת אוֹ חֲתִיכָה אַחַת מִמַּצָּה עַל כֻּלָּם בִּשְׁבִיל חַלָּה, גַּם כֵּן שַׁפִּיר דָּמֵי. וְאֹפֶן הַהַפְרָשָׁה לְאַחַר אֲפִיָּה, כְּבָר נִתְבָּאֵר לְעֵיל בְּסָעִיף קָטָן ז׳: (יז) וְאֵינוֹ רַשַּׁאי לְשָׂרְפָהּ. כֵּיוָן שֶׁאֵין בַּאֲפִיָּה זוֹ צָרְכּוֹ אֹכֶל נֶפֶשׁ. (כמ) וְדַוְקָא כְּשֶׁבְּעָלָיו קְרָאוֹ לָהּ שֵׁם, אֲבָל בְּאַחֵר אַף עַל פִּי שֶׁקּוֹרֵא לָהּ שֵׁם לֵית לַן בָּהּ, דְּאֵין לְאַחֵר רְשׁוּת לִתְרֹם. וּלְעִנְיַן מִשְׁרֶתֶת בַּבַּיִת, עַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן שכ״ח (ס״ג) בְּאַחֲרוֹנִים שָׁם: (טז) תַּחְמִיץ. וְאַף עַל גַּב דְּהָקְדֵּשׁ הוּא וְאֵינוֹ שָׁלוֹ, מִכָּל מָקוֹם עוֹבֵר בְּ׳בַל יֵרָאֶה׳, (כמ) הוֹאִיל וְאִי בָּעֵי מִתְּשִׁיל עֲלַהּ וְהָנֵי חֵלְיֵי: (יז) וְאֵינוֹ רַשַּׁאי וְכוּ׳. פֵּרוּשׁ, דְּלִשְׁרֹף מִיָּד קֹדֶם שֶׁתְּחַמְּיץ גַּם כֵּן אֵינוֹ יָכוֹל, דְּאֵין שׂוֹרְפִין קָדָשִׁים בְּיוֹם טוֹב: (יח) יִטְילֶנָּה וְכוּ׳. אֲבָל לְכַתְּחִלָּה לֹא יִסְמֹךְ עַל עֲצָה זוֹ לִקְרוֹת שֵׁם חַלָּה בְּעוֹדָהּ עֲשָׂה וְלַהֲטִילָהּ לְצוֹנֵן, (ל) דְּחָיְשִׁינַן שֶׁמָּא לֹא יִזְהַר יָפָה שֶׁיִּהְיוּ הַמַּיִם צוֹנְנִים: (יט) לְצוֹנֵן. וּכְשֶׁרוֹאֶה שֶׁהַמַּיִם מִתְחַמְּמִין קְצָת בְּעָמְדָם בַּבַּיִת, יִזָּהֵר לְהַחֲלִיפָם בְּמַיִם צוֹנְנִין [אַחֲרוֹנִים]: (כ) וְאִם יֵשׁ כֹּהֵן וְכוּ׳. הַמְחַבֵּר מֵרֵי בְּחַלַּת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁאֵינָהּ נֶאֱכֶלֶת לְכֹהֲנִים בַּזְּמַן הַזֶּה שֶׁכָּלְנוּ טְמֵאֵי מֵתִים וְנִטְמְאַת הַחַלָּה וַאֲסוּרָה לְהַאֲכִיל אֲפִלּוּ לְכֹהֵן טָהוֹר, וּלְפִיכָךְ אָסוּר לֶאֱפוֹתָהּ בְּיוֹם טוֹב בְּכָל גְּוָנֵי, וְעַל כֵּן לֹא הִזְכִּיר פְּרָטִים אֵלּוּ. וְהָרַמְ״א מֵירֵי בְּחַלַּת חוּץ לָאָרֶץ שֶׁאֵינָהּ אֲסוּרָה אֶלָּא לְמִי שֶׁטָּמְאָה יוֹצְאָה עָלָיו מִגּוּפוֹ כְּגוֹן זָב אוֹ בַּעַל קֶרִי, אֲבָל כֹּהֵן הַטָּהוֹר מְזַבֵּב וּמְקֻרֵי, כְּגוֹן כֹּהֵן קָטָן פָּחוֹת מִבֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד (לא) שֶׁאֵינוֹ מְטַמֵּא בְּקֶרִי, (לב) וְגַם מִן הַסְּתָם לֹא רָאָה זִיבָה כֵּיוָן שֶׁהוּא פָּחוֹת מִבֶּן תֵּשַׁע, אוֹ גָּדוֹל שֶׁטָּבַל לְקֶרְיוֹ, רַשַּׁאי לֶאֱכֹל חַלַּת חוּץ לָאָרֶץ כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן שכ״ב (ס״ה), לְפִיכָךְ כָּתַב הָרַמ״א דְּאִם יֵשׁ כֹּהֵן קָטָן וְכוּ׳, דְּאַף שֶׁקָּרָא לָהּ שֵׁם חַלָּה רַשַּׁאי לֶאֱפוֹתָהּ אַף בְּיוֹם טוֹב, שֶׁהֲרֵי רְאוּיָה לַאֲכִילָה: (כא) אוֹ גָּדוֹל שֶׁטָּבַל לְקֶרְיוֹ. רְצוֹנוֹ לוֹמַר אַף עַל פִּי (לג) שֶׁלֹּא הֶעֱרִיב שִׁמְשׁוֹ. (לד) וְטוֹב לְזַהֵר שֶׁיֹּאכַל מִיָּד אַחַר טְבִילָתוֹ וְלֹא יָטִיל מַיִם בֵּין טְבִילָה לַאֲכִילָה, שֶׁמָּא יָטִיל מַיִם חַלּוּקִים אוֹ עֲכוּרִים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן חֲשַׁשׁ קְרִי וְיהֵא אָסוּר לֶאֱכֹל חַלַּת חוּץ לָאָרֶץ כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן שכ״ב (ס״ה), לְפִיכָךְ כָּתַב הָרַמ״א דְּאִם יֵשׁ כֹּהֵן קָטָן וְכוּ׳. שֶׁאֵין מַחֲזִיקִין אוֹתוֹ בְּכֹהֵן וַדַּאי נִתְחַלֵּל. רַשַּׁ״ל (ים של שלמה ב״ק פ״ה סי״ב לה) וּמַהֲרַי״ל (שם). וְעַיֵּן בְּשֵׁ״ךְ יוֹרֶה דֵּעָה סִימָן שכ״ב (סק״ט) שֶׁכָּתַב שֶׁבְּפֶסַח נוֹהֲגִין לִתֵּן לְכֹהֵן קָטָן מֵה שֶׁאֵין כֵּן בְּכָל הַשָּׁנָה, וְעַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ט) הַטַּעַם. וּבְמַדְיְנוֹת אֵלּוּ רְאִיתִי לִנְהֹג לִשְׁרֹף הַחַלָּה בְּלֹא בְּעֶרֶב פֶּסַח אוֹ בְּחֹל הַמּוֹעֵד, וּבְיוֹם טוֹב אֵינוֹ קוֹרֵא שֵׁם עַד אַחַר אֲפִיָּה שֶׁהִיא הֵיוֹתֵר נָכוֹן. חֹק יַעֲקֹב (סק״ט סוף): (יג) פָּחוֹת. וְכָתַב הַשּׁ״ז (סק״ז), וְתוּ

## מִשְׁנָה בְּרוּרָה

(לג) וְגַם מִן הַסְּתָם לֹא רָאָה זִיבָה כֵּיוָן שֶׁהוּא פָּחוֹת מִבֶּן תֵּשַׁע, אוֹ גָּדוֹל שֶׁטָּבַל לְקֶרְיוֹ, רַשַּׁאי לֶאֱכֹל חַלַּת חוּץ לָאָרֶץ כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן שכ״ב (ס״ה), לְפִיכָךְ כָּתַב הָרַמ״א דְּאִם יֵשׁ כֹּהֵן קָטָן וְכוּ׳. שֶׁאֵין מַחֲזִיקִין אוֹתוֹ בְּכֹהֵן וַדַּאי נִתְחַלֵּל. רַשַּׁ״ל (ים של שלמה ב״ק פ״ה סי״ב לה) וּמַהֲרַי״ל (שם). וְעַיֵּן בְּשֵׁ״ךְ יוֹרֶה דֵּעָה סִימָן שכ״ב (סק״ט) שֶׁכָּתַב שֶׁבְּפֶסַח נוֹהֲגִין לִתֵּן לְכֹהֵן קָטָן מֵה שֶׁאֵין כֵּן בְּכָל הַשָּׁנָה, וְעַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ט) הַטַּעַם. וּבְמַדְיְנוֹת אֵלּוּ רְאִיתִי לִנְהֹג לִשְׁרֹף הַחַלָּה בְּלֹא בְּעֶרֶב פֶּסַח אוֹ בְּחֹל הַמּוֹעֵד, וּבְיוֹם טוֹב אֵינוֹ קוֹרֵא שֵׁם עַד אַחַר אֲפִיָּה שֶׁהִיא הֵיוֹתֵר נָכוֹן. חֹק יַעֲקֹב (סק״ט סוף): (יג) פָּחוֹת. וְכָתַב הַשּׁ״ז (סק״ז), וְתוּ

## שַׁעַר הַצִּיּוּן

(סק״ח) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים:

א (ס) בֵּית יוֹסֵף (ד״ה אין מחתילין): (נ) בְּשֵׁם יוֹסֵף (ד״ה אין מחתילין): (נא) וְכֵן מַשְׁמַע בְּבָאוּר הַגְּרַ״א: (נב) טַ״ז (סק״א) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים, דְּלֹא כְּרוֹקַחַ (סי׳ רפא):

---

**לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א]** ובשו״ע הרב (סי״ז) נקט שביו״ט של פסח התירו ללוש עיסתו פחות מכשיעור.

Mishna Brura Memukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

# הִלְכוֹת פֶּסַח סִימָן תנח תנט

(ע) [א] (ד) שֵׁשׁ שָׁעוֹת, שֶׁהוּא זְמַן הַקְרָבַת קָרְבַּן פֶּסַח. וּבְאַרְבָּעָה עָשָׂר שֶׁחָל לִהְיוֹת בְּשַׁבָּת (ה) [ב]לָשִׁין בְּעֶרֶב שַׁבָּת (ו) אַחַר שֵׁשׁ שָׁעוֹת:

ב שֶׁם בְּשֵׁם אֲבִיו הָרא"ש וּבְשֵׁם הַמְפָרְשִׁים, שֶׁאוֹפִים הַכֹּל קֹדֶם מוֹעֵד, שֶׁאִם יֵשׁ מִשָּׁהוּ חָמֵץ יִתְבַּטֵּל קֹדֶם זְמַן אִסּוּר.

## תנט מָקוֹם וְסֵדֶר לִישַׁת הַמַּצּוֹת. וּבוֹ ו' סְעִיפִים:

א [א]אֵין לָשִׁין (א) בְּמָקוֹם (ע) (ב) הַשָּׁמֶשׁ, * [ב]וּבְיוֹם הַמְעֻנָּן (ג) אֲסוּר (ג) תַּחַת כָּל אָוִיר הָרָקִיעַ, (ד) מְשׁוּם דְּיוֹמָא דְּעִיבָא כַּלֵּיהּ שִׁמְשָׁא. הַגָּהָה: וְעַל כֵּן נָהֲגוּ לְזָהֵר מִלָּלוּשׁ נֶגֶד (ג) הַחַלּוֹן (ד) הַפָּתוּחַ

א מִימְרָא דְּרַבָּא פְּסָחִים מ"ב (ע"א). ב יוֹמָא כ"ח (ע"ב).

### שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

יַעֲקֹב. וּבְסֵפֶר בְּרָכֵי יוֹסֵף (סק"ה) הָאֲרִיךְ בָּזֶה לְהַצְדִּיק דִּבְרֵי הַשִּׁבּוּת יַעֲקֹב וּלְהַשִּׁיב שִׁבּוּתוֹ כְּבָרִאשׁוֹנָה, עַיֵּן שָׁם:

א [א] שֵׁשׁ שָׁעוֹת. עַיֵּן בְּאֵר הַיטֵב. וְכָתַב בִּרְכֵי יוֹסֵף (סק"ג) שֶׁהָאַחֲרוֹנִים כָּתְבוּ בְּשֵׁם הָרוֹקֵחַ (סי' רפ) שֶׁבַע וּמֶחֱצָה, וְכֵן הוּא בְּשִׁבְלֵי הַלֶּקֶט (סי' ריג) וְכוֹ', וְטוֹב הַדָּבָר לְהַמְתִּין עַד ז' וּמֶחֱצָה, וְעַיֵּן בְּרָכֵי"ז (ח"א) סִימָן תע"ז וּבְאֵלִיָּה רַבָּה (סק"א). וְעַיֵּן שָׁם שֶׁכָּתַב רָאיתי מְדַקְדְּקִים לְהִתְחַפֵּל מִנְּחָה קֹדֶם עֲשִׂירִית הַמַּצּוֹת, אַף דִּבְכָל הַשָּׁנָה חֲיִישִׁינַן לְדַעַת הָרַמְבַּ"ם (הל' תפילה פ"ג ה"ב) שֶׁלֹּא לְהִתְפַּלֵּל לְכַתְּחִלָּה מִנְחָה גְּדוֹלָה, בְּעֶרֶב פֶּסַח הָיוּ מִתְפַּלְּלִים קֹדֶם עֲשִׂירִית הַמַּצּוֹת, עַיֵּן שָׁם. וְנִבְּגִי לֹא נְהִיגִי הָכִי אַף הַמְדַקְדְּקִים, לְפִי שֶׁבְּעֶרֶב פֶּסַח שָׁהֵם פְּנוּיִים לְגָמְרֵי אַחַר עֲשִׂירִית הַמַּצּוֹת אֵין חֲשַׁשׁ שִׁכְחָה כְּלָל, וְגַם אֵין לְחוּשׁ שֶׁיִּשָּׁרְדוּ בָּאֲפִיָּה יוֹתֵר וְיִפָּשֵׁךְ עַד הַלַּיְלָה, מִשּׁוּם דְּזִרְזִין הֵם הָאוֹפִים מַצּוֹת בְּעֶרֶב פֶּסַח, וְגַם לְפִי הַמְבֹאָר לְעֵיל סִימָן רל"ב (ס"ב) דְּעַצְלָנִי קוֹרִין לְבֵית הַכְּנֶסֶת לֵיכָא לְמֵיחַשׁ שְׁמָא יִפְשַׁע, עַיֵּן שָׁם:

### בְּאֵר הַיטֵב

לֹא יָלוּשׁ כְּלָל, וְאִם יָלוּשׁ עוֹד עִסָּה פָּחוֹת מִכַּשְּׁעוּר יֵשׁ לַחֹשׁ שֶׁמָּא יִצְטָרְפוּ אַחַר כָּךְ בִּכְלִי אֶחָד וְיָבֹא לִידֵי חִיּוּב וְיֹאכַל טֶבֶל, עַיֵּן שָׁם. וְהֶחֱכִ יַעֲקֹב (ס"ק טז) כָּתַב, וַחֲשָׁשָׁא רְחוֹקָה הִיא, עַיֵּן שָׁם:

א (ע) שֵׁשׁ שָׁעוֹת. וּמֶחֱצָה, כֵּן דַּעַת הַבַּ"ח (ס"א) וְט"ז (סק"א) וְחק יַעֲקֹב (סק"א), דְּלֹא כַּמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"א). כָּתַב הַבַּ"ח (ס"ב) דְּאֵין יוֹצְאִין בְּמֵצָּה שְׁנֶאֶפְתָה קֹדֶם שְׁלֹשִׁים יוֹם אֲפִלּוּ עֲשׂוּיָה לְשֵׁם פֶּסַח, וְרֹב הַפּוֹסְקִים חוֹלְקִין עָלָיו, עַיֵּן חק יַעֲקֹב (סק"ד). וְהַמְדַקְדְּקִים נָהֲגוּ לֶאֱפוֹת הַכֹּל קֹדֶם פֶּסַח, שֶׁאִם יִתְעָרֵב עִמּוֹ מַשֶּׁהוּ חָמֵץ יִתְבַּטֵּל, וְכֵן נָהֲגוּ מַהֲרַ"ל. וְכָתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (שם), וּפְשׁוּט דִּכְשֶׁנֶּאֶפְתָה קֹדֶם פֶּסַח וְנִתְעָרֵב בְּלִישָׁה מֻתָּר אַחַר כָּךְ לְכַשֵּׁל הַמַּצּוֹת בְּפֶסַח, דְּאִם לֹא כֵּן אַף לְאָכְלוֹ בְּעֵין אֲסוּרִים, דְּלֹא כָּעוֹלַת שַׁבָּת בְּסִימָן תנ"ג (סק"ג). וּמַהֲרִי"ל (מנהגים הל' אפיית המצות) כָּתַב שֶׁיֵּשׁ אוֹפִין בְּתוֹךְ הַמּוֹעֵד כְּדֵי לֶאֱכֹל מַצּוֹת חֲדָשִׁים בְּכָל יוֹם. וְט"ז (שם) כָּתַב דְּלֹא נָכוֹן לַעֲשׂוֹת כֵּן, עַיֵּן שָׁם שֶׁטָּעַמּוּ, וְכֵן כָּתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים. וְכָתַב הַפְּמַ"ג מִשָּׁה (סי' תקצט) וְהָאוֹפֶה בְּלֵיל יוֹם טוֹב אָסוּר לֶאֱפוֹת מַצּוֹת סְפָקוֹת, וְהוּא הַדִּין דְּאָסוּר לֶאֱפוֹת בְּלֵיל רִאשׁוֹן עַל לֵיל שֵׁנִי, מִיהוּ אִם אָפָה מִבְּעוֹד יוֹם, בְּלֵיל רִאשׁוֹן יָכוֹל לוֹמַר אֹכַל הַיּוֹם פַּת חַמָּה וְיָכוֹל לֶאֱפוֹת אֲחֵרִים בְּלֵיל רִאשׁוֹן, וְאוֹתָהּ שֶׁאָפָה מִבְּעוֹד יוֹם יַצְנִיעֶם לְלֵיל שֵׁנִי, עַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ סִימָן תק"ז סָעִיף ז'. וְאִם נִלּוֹשָׁה עִסָּה סְמוּךְ לַחֲשֵׁכָה וְלֹא הִסְפִּיק לֶאֱפוֹתָהּ עַד שֶׁחֲשֵׁכָה, מֻתָּר לֶאֱפוֹתָהּ בְּיוֹם טוֹב כְּדֵי שֶׁלֹּא תֶּחְמִיץ, עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (שם):

א (ע) הַשָּׁמֶשׁ. אֲבָל שֶׁלֹּא בְּמָקוֹם הַשֶּׁמֶשׁ מֻתָּר לְלוּשׁ, וְלֹא חָיְשִׁינַן שֶׁמָּא יְהֵיהּ מְעֻנָּן, כֵּיוָן שֶׁהוּא בְּמָקוֹם מְגֻלֶּה תַּחַת אֲוִיר הָרָקִיעַ וְדַאַי יִרְגִּישׁ כְּשֶׁיִּהְיֶה מְעֻנָּן. וּמְבֹאָר בַּשֵּׁ"ס וּבַפּוֹסְקִים דְּכָל שֶׁאֵינוֹ נִתְקָרֵב אֶל הַשֶּׁמֶשׁ מַמָּשׁ רַק שֶׁהוּא קָרוֹב אֶל הַשֶּׁמֶשׁ, אֵין לָחֹשׁ, דְּלֹא דָּמֵי לְקָרוֹב לְפִי הַתַּנּוּר שֶׁחָמוּ מֻרְבֶּה. וּפְשׁוּט דְּבֵית הַחֹרֶף שֶׁהַסִּיכוּ בְּתַנּוּר גָּרֵע טְפֵי מִיּוֹם הַמְעֻנָּן, וְלֹא לְהַסִּיק בּוֹ בְּיוֹם, אוֹ לְפִתְחַ הַדֶּלֶת וְהַחַלּוֹנוֹת עַד שֶׁיֵּצֵא הַחֹם: (ג) אָסוּר. עַיֵּן בְּכ"ח (ס"א) דְּכָלַשׁ בְּחַמָּה אוֹ בְּיוֹם הַמְעֻנָּן אַף בְּדֵיעֲבַד אָסוּר, וְעַיֵּן סָעִיף ה': (ג) הַחַלּוֹן. וּמִן הַצַּד שֶׁל חַלּוֹן אוֹ רָחוֹק מִן הַחַלּוֹן בְּעֵנָן שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לְשָׁמֶשׁ לִזְרֹחַ אֶל מְקוֹם הַלִּישָׁה מֻתָּר, חק יַעֲקֹב (סק"ג): (ד) הַפָּתוּחַ. אֲבָל אִם הַחַלּוֹן

### בְּאוּר הֲלָכָה

א * וּבְיוֹם הַמְעֻנָּן וְכוּ'. עַיֵּן בְּחִדּוּשֵׁי מֹהַרַ"ם חֲלָאוָה (מב. ד"ה אשה) בְּשֵׁם הָרַמְבַּ"ן דְּדַוְקָא כְּשֶׁהוּא מְעֻנָּן גָּמוּר, אֲבָל כְּשֶׁהֶעֱנָנִים עוֹבְרִים וְשָׁבִין פַּעַם נִגְלִין וּפַעַם נִכְסִין, אֵין בְּכָךְ כְּלוּם, וְכֵן עָשָׂה מַעֲשֶׂה וְכֵן עִקֵּר, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְכֵן הֵבִיא הַפְּרִי חָדָשׁ דִּבְרֵי הָרַמְבַּ"ן, אֶלָּא בְּשֵׁם מָצָא כָּתוּב. וּמִיהוּ, אִפְשָׁר דְּכָל זֶה מַעֲקַר דִּינָא דְּשֵׁ"ס, אוּלָם לְפִי מִנְהָג שֶׁהֵבִיא בַּהַגָּ"ה בְּסָמוּךְ יֵשׁ

### מִשְׁנָה בְּרוּרָה

שֶׁלֹּא יִהְיוּ מְצֻמָּחִים, וְעַל כֵּן אוֹפִין מִקֹּדֶם כְּדֵי שֶׁיִּתְבַּטֵּל הֶחָמֵץ. וּבְמָאמַר מָרְדְּכַי (סק"א) מָצָאתִי שָׁכָתַב וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, הָאִידָנָא מְקִילִין הַרְבֵּה בַּדָּבָר מִפְּנֵי הַהֶחָכ, זוֹלַת קְצָת שְׁנִזְהָרִין בָּזֶה לְלוּשׁ וְלֶאֱפוֹת אַחַר שֵׁשׁ, הַמַּצּוֹת שֶׁיּוֹצְאִין בָּהֶם בִּשְׁנֵי הַלֵּילוֹת, וְכֵן רָאוּי לַעֲשׂוֹת: (ד) שֵׁשׁ שָׁעוֹת. הִנֵּה הַחק יַעֲקֹב (סק"א) מְצַדֵּד כְּהַבַּ"ח (ס"א) דְּאַחַר שֵׁשׁ וּמֶחֱצָה דַּוְקָא, א]אֲמְנָם בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"א) וּבְאֵלִיָּה רַבָּה (סק"א) מְצַדֵּד כְּהַשַּׁלְתָּן עָרוּךְ דְּאַחַר שֵׁשׁ, וְכֵן פָּסַק בְּבֵית מֵאִיר וְכֵן מַשְׁמַע בְּבֵאוּר הַגְּרָ"א. וְדַע, דְּמִצַּד הַדִּין מֻתָּר לֶאֱפוֹת מַצָּה בְּפֶסַח, אַף הַמִּדַקְדְּקִים נוֹהֲגִים לֶאֱפוֹת הַכֹּל קֹדֶם פֶּסַח, שֶׁאִם יִתְעָרֵב מַשֶּׁהוּ חָמֵץ בְּתוֹכָם יִתְבַּטֵּל, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּפֶסַח אִסּוּרוֹ בְּמַשֶּׁהוּ. וּפְשׁוּט דִּכְשֶׁנֶּאֶפָה קֹדֶם פֶּסַח, אֲפִלּוּ הָיָה בּוֹ מַשֶּׁהוּ חָמֵץ בְּהֶקֵּמַח כְּבָר נִתְעָרֵב וְנִתְבַּטֵּל, וּמֻתָּר אַחַר כָּךְ לְכַשֵּׁל הַמַּצּוֹת בְּפֶסַח, דְּאֵין חִמּוּץ אַחַר אֲפִיָּה. וְיֵשׁ אֲנָשִׁי מַעֲשֶׂה שֶׁמַּחְמִירִין עַל עַצְמָן, וְאֵין שׁוֹרִין וְאֵין מְכַשְּׁלִין מַצּוֹת בְּפֶסַח מֵחֲשַׁשׁ שֶׁמָּא נִשְׁאַר מְעַט קֶמַח בְּתוֹךְ הַמַּצּוֹת מִבְּפָנִים שֶׁלֹּא נִלּוֹשׁ יָפָה, וְעַל יְדֵי הַשְּׁרִיָּה יִתְחַמֵּץ, וְאֵין בְּשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה תְּשׁוּבָה סִימָן ת"ס (סק"י) דְּמִצַּד הַדִּין אֵין לָחֹשׁ לָזֶה, דְּאַחְזְקֵי אִסּוּרָא לֹא מַחְזְקִינַן, וּבְפֶרַט בְּיָמֵינוּ שֶׁנּוֹהֲגִין לַעֲשׂוֹת רְקִיקִין דַּקִּים, וּמִכָּל מָקוֹם מִי שֶׁנּוֹהֵג בְּחֻמְרָא זוֹ אֵין מוֹנְעִין אוֹתוֹ, וְעַיֵּן שָׁם שֶׁהֶאֱרִיךְ בָּזֶה. כָּתְבוּ הַפּוֹסְקִים, הָאוֹפֶה בְּלֵיל יוֹם טוֹב מַצָּה שֶׁלֹּא לְאוֹתוֹ לַיְלָה וְלֹא עַל לֵיל שֵׁנִי, מִיהוּ, אִם אָפָה מִבְּעוֹד יוֹם, בְּלֵיל רִאשׁוֹן יָכוֹל לוֹמַר אֹכַל הַיּוֹם פַּת חַמָּה וְיָכוֹל לֶאֱפוֹת אֲחֵרִים בְּלֵיל רִאשׁוֹן, וְאוֹתָהּ שֶׁאָפָה מִבְּעוֹד יוֹם יַצְנִיעֶם לְלֵיל שֵׁנִי. וְכָתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים דְּלִכְתְּחִלָּה אֵין כְּדַאי לֶאֱפוֹת בְּיוֹם טוֹב, שֶׁלֹּא יָבֹא לִידֵי קִלְקוּל בְּהַפְרָשַׁת חַלָּה בְּיוֹם טוֹב, וְכֵן בִּמְרִידַת קֶמַח וּבִרְחִיצַת כֵּלִים, וְשֶׁלֹּא יֵישְׁנוּ הַתִּינוֹקוֹת, וְשֶׁלֹּא יָבֹא עַל יְדֵי זֶה לֶאֱכֹל אֲפִיקוֹמָן אַחַר חֲצוֹת: (ה) לָשִׁין בְּעֶרֶב שַׁבָּת. רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּלֹא כְּהַמַּחְמִירִין לֶאֱפוֹת בְּלֵיל יוֹם טוֹב, וְכַנַּ"ל בְּסוֹף סָעִיף קָטָן ד': (ו) אַחַר שֵׁשׁ שָׁעוֹת. זֶכֶר (ז) לְשְׁאָר שָׁנִים:

א (א) בְּמָקוֹם וְכוּ'. שֶׁהַשֶּׁמֶשׁ מְחַמֵּם הָעִסָּה וְקָרוֹב לְהַחְמִיץ. וְדַעַת חק יַעֲקֹב (סק"א) שֶׁכָּל שֶׁאֵינוֹ מִתְקָרֵב לָלוּשׁ בִּמְקוֹם הַשֶּׁמֶשׁ מַמָּשׁ רַק שֶׁהוּא קָרוֹב אֶל הַשֶּׁמֶשׁ אֵין לָחֹשׁ, אֲבָל דַּעַת כַּמָּה אַחֲרוֹנִים (ע) לְהַחְמִיר גַּם בָּזֶה, וְאֵין מָתָר רַק בְּמָקוֹם הַצֵּל: (ב) הַשֶּׁמֶשׁ. וַאֲפִלּוּ בְּתוֹךְ הַבַּיִת, (ג) כָּל שֶׁהַחַלּוֹן פָּתוּחַ כְּנֶגֶד הַשֶּׁמֶשׁ אָסוּר. וְהֵיכִי שֶׁהַחַלּוֹן אֵינוֹ פָּתוּחַ, רַק שֶׁהַשֶּׁמֶשׁ מַזְהִיר דַּרְכּוֹ זְכוּכִית הַחַלּוֹנוֹת, כָּתַב בְּחק יַעֲקֹב (סק"ד) שֶׁאֵין לְהַחְמִיר בָּזֶה, ב]אֲבָל כַּמָּה אַחֲרוֹנִים (ג) חוֹלְקִים עָלָיו בָּזֶה, שֶׁהַחַמָּה מַבְעִיר גַּם דֶּרֶךְ הַזְּכוּכִית, וְכֵן נָהֲגוּ (ד) לְכַסּוֹת הַחַלּוֹנוֹת בִּסְדִינִין בְּשָׁעָה שֶׁהַשֶּׁמֶשׁ מַזְהִיר: (ג) תַּחַת כָּל אָוִיר וְכוּ'. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, אֲפִלּוּ בְּמָקוֹם שֶׁאִלּוּ הָיְתָה הַחַמָּה בְּעוֹלָם בָּזֶה הַמָּקוֹם זוֹ הָעֵת צֵל הוּא וְאֵין בּוֹ חַמָּה: (ד) מְשׁוּם דְּיוֹמָא וְכוּ'. שֶׁטֶּבַע הַחַמָּה אֵז לְהַגְבִּיר חַמָּהּ בְּכָל מָקוֹם. וּמִיהוּ, כָּל זֶה בַּיּוֹם, אֲבָל בְּבֵין

### שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ז) הַגְּרָ"א: א (ע) אֵלִיָּה רַבָּה (סק"א) וּמַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק"א) וּפְרִי מְגַדִּים (משב"ז סק"א): (ב) פְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"א) וּפְשׁוּט: (ג) חק יוֹסֵף (סק"ג) וְחֶמְד מֹשֶׁה (ס"א) וְחַיֵּי אָדָם (כלל קכח ס"ז): (ד) חק יוֹסֵף וְחַיֵּי אָדָם (שם):

---

**לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א]** ובשו"ע הרב (ס"א) כתב: ולפי שאין הכל בקיאים בחצות היום ממש, לפיכך נכון להמתין חצי שעה אחר חצות היום כי כן היו ממתינים בשחיטת הפסח שלא לשחטו עד לאחר שש ומחצה. **ב]** בשו"ע הרב (ס"ה) כתב: אבל אם הוא סתום בזכוכית, אע"פ שהשמש זורח שם מותר ללוש כנגדו [ומכל מקום צריך ליזהר שלא תחמם העיסה].

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehador - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah